

1

จะเริ่มต้นเล่าเรื่องนี้ยังไงดี ใจจริงผมอยากทำความเข้าใจตั้งแต่แรก แต่ไม่รู้ว่าจะเริ่มตรงไหน ผมก็เหมือนใครอีกหลาย ๆ คนที่ยังจับต้นชนปลายชีวิตตัวเองไม่ถูกสักที

จุดเริ่มต้นอาจเป็นตอนที่ผมรู้ว่าตัวเองเล่นฟุตบอลเก่งเป็นอันดับสี่ของชั้นเรียน อาจเป็นตอนที่ปู่บาสเซให้ผมดูรูปวิหกรชากราดา ฟามิเลียซึ่งปู่วาดเอง หรือช่วงที่ผมเริ่มหัดสูบบุหรี่และได้ยินเพลงของวงเกรตฟูล เดดเป็นครั้งแรก ไม่ก็ตอนที่ผมอ่านงานของคานต์ที่มหาวิทยาลัยแล้วคิดไปเองว่าเข้าใจ หรือตอนที่ผมขายกัญชาก่อนแรกได้ มันอาจเริ่มต้นตั้งแต่ที่ผมจบผู้หญิงชื่อบ็อบบี้ อาจเป็นเว็บแรกที่ผมได้เห็นและได้ยินเสียงร้องให้จำของสิ่งมีชีวิตตัวน้อย ๆ ผิวหนังเหยี่ยวนที่ชื่ออันนา หรืออาจเป็นตอนที่ผมไปนั่งทนดมกลิ่นคาวปลาอยู่ในห้องด้านหลังร้าน

ของพีชเชอร์แมนและรอฟิงคำสั่งว่าเขาต้องการให้ผมทำอะไร
ไม่รู้สิ เราเก็บเรื่องราวสารพัดร้อยแปดไว้ในสมองและบิดเบือน
แต่งเติมต่อเอง เพื่อว่าชีวิตอาจจะดูมีความหมายขึ้นบ้าง

เอาเป็นว่าเริ่มจากความยุ่งเหยิงก็แล้วกัน มันเหมือนโชค
ชะตาหยุดชั่วคราว มีแวบหนึ่งที่ผมคิดว่ากำลังอยู่ระหว่างทาง
แต่ที่จริงผมถึงจุดหมายแล้วต่างหาก

ณลงจากรถประจำทางตอนกลางดึก หรือตาผู้แสวงหาชีวิต
เที่ยงคืนที่สาดไล่จากบนเกาะไปยังทะเลด้านทิศเหนือ แสง
สีแดงดูอ่อนแรงไม่ต่างจากตัวผม ถัดจากทะเลตรงนี้ไปคือขั้วโลก
เหนือ พวกนั้นคงไม่ถ่อมาตามหาผมถึงที่นี่หรอก

ผมหันมองไปทางทิศอื่น มีแนวภูเขาเตี้ย ๆ ลาดลงมายัง
บริเวณที่ผมยืน พุ่มหญ้าสีเขียวสลบแดง ก้อนหิน ดินเบิร์ช
แคระแกร็นเกาะกลุ่มกระจุกกระจาย พื้นดินทิศตะวันออกทอด
ลงไปสู่ทะเลสงบราบเรียบประหนึ่งแผ่นแพนเค้ก ด้านตะวันตก
เฉียงใต้ผืนดินและท้องทะเลตัดกันราวกับถูกหั่นแบ่งออกเป็น
สองส่วน ถัดจากผืนน้ำสงบนิ่งขึ้นไปอีกประมาณร้อยกว่าเมตร
เป็นพื้นที่ชายฝั่งโล่งกว้าง ที่ราบสูงฟินน์มาร์ก ปู่เคยบอกว่า
ตรงนี้คือสุดชายขอบของประเทศ

ถนนโรยกรวดนำไปสู่อาคารหลังเตี้ย ๆ ที่ปลุกรวมเป็น
กระจุก สิ่งเดียวที่มองเห็นคือหอคอยโบสถ์ ผมนั่งหลับมาในรถ
และตื่นตอนกำลังผ่านป้ายข้างทางที่เขียนว่าคอสุนด์ริมหาด

ใกล้สะพานท่าเรือ เอวอะ ผมคิดในใจแล้วกระตุกสายเชือก
ริมหน้าต่างเพื่อขอลง เมื่อไฟสัญญาณตรงเหนือศีรษะของ
คนขับสว่างขึ้นรถก็หยุด

ผมจัดแจงสวมเสื้อสูท คว่ำกระเป๋าทิ้ง แล้วเริ่มออกเดิน
ปีนบันไดในกระเป๋าสีเสื้อสูทเสียดสีกับกระดุกสะโพก คงต้องโทษ
ตัวเองที่ผอมหนังหุ้มกระดูกมาแต่ไหนแต่ไร ผมหยุดเดินและ
ยัดกระเป๋าสีเงินคาดเอวรองไว้ใต้เสื้อเชิ้ตเพื่อให้บีกเงินทำหน้าที่
เหมือนฉนวนกันกระแทก

บนท้องฟ้าไม่มีเมฆ อากาศปลอดโปร่ง มองเห็น
ทัศนียภาพกว้างไกลสุดลูกหูลูกตา เขาว่าที่ราบสูงพินน์มาร์กนั้น
สวยงาม ผมคงตาถั่วถึงได้มองไม่ออกว่าสวยยังไง แต่ผู้คน
มักชื่นชมความสวยงามของถิ่นบ้านนอกห่างไกลความเจริญกัน
แบบนี้ไม่ใช่หรือ เพื่อสร้างภาพว่าตัวเองรักธรรมชาติหรือไม่ก็
มีรสนิยม เหมือนที่บางคนคุยโม้ว่าชอบดนตรีที่ฟังเข้าใจยาก
หรืองานวรรณกรรมที่อ่านแล้วกุมขมับ ผมเคยเป็นคนแบบนั้น
เคยคิดอยากใช้วิธีนั้นยกระดับตัวเอง หรือไม่ชาวบ้านแถวนี้อาจ
ปลอบใจตัวเองว่า *ที่นี่สวยมาก* ผมไม่เห็นว่าท้องทุ่งหญ้า
โล่งเตียนแห้งแล้งสวยงามตรงไหน เหมือนพื้นผิวดาวอังคาร
เหมือนทะเลทรายแดง ไม่น่าอยู่อาศัยสักนิด แต่หวังว่ามันจะ
เป็นที่กบดานอย่างดี

กิ่งไม้บนต้นไม้ที่ขึ้นเกาะกลุ่มริมถนนขยับไหว ครู่หนึ่งก็
เห็นคนกระโดดข้ามร่องดินข้างทางขึ้นมาบนถนน มือผมเลื่อน

จัดแสดงในเมืองอัลตา เพราะฉะนั้นตัวเมืองน่าจะอยู่ห่างไป
ไม่กี่กิโลนั้ก ฐึ้แบบนั้้ผมนั้้รถต่อไปดีกว่า

“แมตทิส” ผมพูดพลางปิดมือไล่ตัววึ้นที่บินมากัดหน้าผาก
“พอจะมีเตียงให้ผมซุกหัวนอนสักคืนไหม”

“เตียงหเรอ ผมโยนเข้าเตาเผาไปตั้งแต่เดือนพฤษภาแล้ว
ปีนั้หนาวจัด”

“โซฟาละ ฟูกก็ได้”

“ฟูกจึ้นหเรอ” เขาผายมือสองข้างไปยั้งท้องฟูกยั้งซึ่ง
ปกคลุมด้วยพุ่มหญ้า

“ขอบคุณ แต่ขอแบบมีรั้วรอบขอบชิดดีกว่า ผมจะลอง
เดินหาดูเผื่อเจอบ้านหมาตัวนู้นตัวนี้ ราวตีสี่ตีห้า” พูดจบ
ผมก็ออกเดินไปทางหมู่บ้าน

“อย่าเสียเวลาไปหาหมาที่ไหนแฉะที่ฟั้งเดียวของคุณ” เขา
บอกด้วยน้ำเสียงอ่อนลง

ผมหันไปเห็นเขาที่อาคารหลังหนึ่งตรงด้านหน้าหมู่บ้าน
“เบสท์นี่หเรอ”

เขาพยักหน้า

“คึ้นบ้านนั้้ยังเปิดอยู่หเรอ”

แมตทิสเอียงคอ “รู้ใหม่ว่าทำไมในคอซุนด์ถึงไม่มีใจ
เพราะที่นั้้ไม่มีอะไรให้ขโมย นอกจากกวางเรนเดียร์”

ชายร่างตึ้ย่นั้ยกกระโดดตัวปลิวข้ามร่องดินแล้วเริ่มเดินฝ่า
สุมพุ่มพุ่มไม้่อออกไปทางทิศตะวันตก ผมรู้ตำแหน่งทิศเหนือจาก
ดวงอาทิตย์ ปู่เคยบอกว่าหอคอยโบสถ์ทุกที่ในโลกจะตั้งอยู่ทิศ

ตะวันตกเสมอ ผมยกมือป้องตาและมองไปยังอาณาบริเวณ
เบื้องหน้าชายชาวซามีคนนั้น เขาจะไปไหนของเขา

อา เพราะดวงอาทิตย์ยังทอแสงแม้ในยามกลางดึกสงัด ทุก
สิ่งหยุดนิ่งไม่ไหวติง หมู่บ้านแห่งนี้จึงดูร้างขอบกล บ้านเรือน
เหมือนปลุกขึ้นอย่างรีบเร่ง มันดูมั่นคงก็จริง แต่เหมือนเป็น
ชายคาคุ้มกะลาหัวมากกว่าจะเป็นบ้าน เน้นประโยชน์ใช้สอย
เป็นหลัก ฝากระดานไม้แน่นหนาทนแดดทนฝน รถจักรยานสอง
สามคันจอดอยู่ตามสวนหน้าบ้าน จะเรียกว่าสวนก็ไม่เชิง แต่
พื้นที่ล้อมด้วยรั้วพุ่มไม้และต้นไม้เบิร์ช มีรถเข็นเด็กแต่ไม่มีของเล่น
เด็ก มีบ้านไม้กึ่งหลังที่ติดผ้า幔หรือมู่ลี่ กระจกหน้าต่างสะท้อน
แสงแดดช่วยอำพรางจากสายตาคนภายนอก ประหนึ่งแว่น
กันแดดที่ปิดบังซ่อนเร้นตัวตนของผู้สวมใส่

โบสถ์ยังเปิดอยู่ ทว่าบานประตูนั้นบวมและผุพังเปิด
ยากกว่าประตูโบสถ์ที่อื่นที่ผมเคยเข้าไป ทางเดินกลางโบสถ์
ค่อนข้างแคบ ภายในตกแต่งเรียบง่ายแต่ดูดี แสงอาทิตย์
เที่ยงคืนฉาบบนหน้าต่างกระจกสี เหนือแท่นบูชามีรูปสลัก
พระเยซูถูกตรึงกางเขนตั้งอยู่หน้าบานภาพพับสามทบ ตรงกลาง
เป็นรูปพระแม่มาเรีย โดยมีภาพวาดกับโกลิธท์และภาพของ
ทารกเยซูชนาบซ้ายขวา

ผมเจอห้องเก็บของที่มุมห้องหลังแท่นบูชา พอลองเปิด
ตู้ก็เจอเสื้อคลุมของนักบวช อุปกรณ์ทำความสะอาด และถึงน้ำ

แต่ไม่มีโฉนดที่ใช้ในพิธี มีแค่ขนมปังกรอบสองกล่องจากร้าน
ขนมปังชื่อโกลเซ็น ผมเคี้ยวไปสี่ห้าชิ้น รู้สึกเหมือนกำลังกิน
กระดาษขั้บมัน ขนมปังแห้งมากจนผมต้องคายทิ้งใส่กระดาษ
หนังสือพิมพ์บนโต๊ะ มันคือหนังสือพิมพ์พินน์มาร์กด์กับลาด
ฉบับวันที่ 8 สิงหาคมปี 1978 รายงานข่าวการประท้วงสัมปทาน
แม่น้ำอัลตา พร้อมลงรูปของนายอาร์นูล์ฟ โกลเซ็นผู้นำสภา
ท้องถิ่น รวมถึงข่าวการล้วงลับของกุนวอร์ กัลตุง ฮาวิก หญิง
ชาวนอร์เวย์ที่ทำงานเป็นสายลับให้โซเวียตตลอดช่วงสงคราม
ซึ่งนับเป็นข่าวดีสำหรับพลเมืองพินน์มาร์กด์ในเวลานี้ เพราะที่นี้
เป็นท้องที่เดียวของนอร์เวย์ซึ่งมีพรมแดนติดกับโซเวียต และ
รายงานสภาพอากาศว่าในที่สุดอากาศที่นี่ก็ดีกว่าออสโล

พื้นห้องเก็บของเป็นหินแข็ง ๆ คงนอนได้ไม่สบาย ม้านั่ง
แคบเกินไป ผมคว้าเสื้อคลุมนักบวช เข้าไปในคอกกันตรงแท่น
บูชา ถอดเสื้อสูทแล้วพาดไว้บนราวกัน ผมเอนนอนบนพื้นและ
เอาศีรษะหนุนกระเป๋านั่ง รู้สึกว่ามีน้ำหยดลงบนใบหน้าจึงใช้
มือปาดออก พอยกมือขึ้นมาดูก็เห็นว่ามันเป็นสีสนิม

ผมเงยหน้ามอง เห็นพระเยซูถูกตรึงกางเขนอยู่เหนือหัว
น้ำค้างรั่วมาจากหลังคาน้ำจั่วซึ่งดูร่อนและขึ้นสนิมเพราะดิน
และความชื้น ผมพลิกตัวนอนตะแคงบนไหล่ข้างที่ไม่เจ็บ ดึง
เสื้อคลุมขึ้นปิดหน้าบังแดด แล้วหลับตาลง

เออะ เลิกคิด ตัดทิ้งทุกอย่าง

ทำใจให้ว่างเปล่า

ผมกระซอกเสื้อคลุมออก อ้าปากหอบหายใจ

พับผ้าสี

ผมนอนนิ่งจ้องที่เพดาน หลังจากงานศพ คืนไหนถ้า
นอนไม่หลับผมก็จะกินแวนิลา ผมไม่รู้ว่าจะตัวเองติดยานอนหลับ
หรือเปล่า แต่กลายเป็นว่าพอขาดยาแล้วหลับยาก ยกเว้นวันที่
เพลียมากจนสลบเหมือดไปเอง

ผมตั้งเสื้อคลุมขึ้นปิดหน้าอีกครั้งแล้วหลับตา เจ็ดสิบ
ชั่วโมงแห่งการหลบหนี ระยะทางหนึ่งพันแปดร้อยกิโลเมตร ได้
จับหลับแค่สองสามชั่วโมงบนรถไฟและรถบัส สมควรจะเพลีย
อยู่หรือ

เอาใหม่ คิดถึงเรื่องที่มีความสุข

ผมพยายามคิดถึงอดีต ย้อนไปเมื่อครั้งวันวาน แต่ไม่
ได้ผล ภาพประเดประดังขึ้นในความคิด ชายในชุดขาว กลิ่น
คาวปลา ลากล่องปืนสั้นสีดำ กระจกแตกกระจัดกระจาย
ความรู้สึกที่ดิ้นรน ผมสลัดทุกอย่างทิ้งแล้วเอื้อมมือข้างหนึ่ง
ออกไป กระซิบเรียกชื่อเธอ

แล้วเธอก็มาหาในที่สุด

จบ ตื่นขึ้น นอนนิ่งไม่ขยับเขยื้อน

มีบางอย่างถูกตัวผม มีคนมาสะกิดเบา ๆ เหมือนไม่ได้
ตั้งใจจะปลุก แค่มั่นดูว่ามีคนนอนอยู่ข้างใต้เสื้อคลุมนักบวช
จริง ๆ

ผมควบคุมลมหายใจให้สม่ำเสมอ อาจยังพอมีโอกาส
รอด พวกมันอาจตายใจเพราะคิดว่าผมยังไม่ตื่น
จากนั้นผมก็เลื่อนมือไปข้างลำตัว ก่อนนี้ก็ขึ้นได้ว่า
เสื้อสูทพาดไว้ที่ราวแทนบูซา ปีนอยู่ในกระเป๋าเสื้อสูท
ผมนี้มันอ่อนหัดชะมัด